Svar på skriftligt spörsmål SSS 348/2025 rd

Svar på skriftligt spörsmål om att avveckla byråkratin för frivilligarbete inom motion och idrott i enlighet med regeringsprogrammet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 348/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Saku Nikkanen /sd:

Vilka konkreta åtgärder har regeringen hittills vidtagit för att
avveckla byråkratin för frivilligarbete inom motion och idrott och vilka åtgärder är under planering eller beredning, för att föreningar och organisationer ska kunna ha en smidigare verksamhet och fokusera på sin huvuduppgift framöver?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Frivilligarbete är en hörnsten för utövandet av motion och idrott och i idrottsföreningsverksamheten. I det skriftliga spörsmålet uttrycks en oro över hur de administrativa skyldigheterna utgör en belastning i idrottsföreningsaktörernas vardag. Detta är en mycket viktig aspekt, särskilt som vi vet att idrottsföreningsverksamheten i Finland har stor betydelse när det gäller fysisk aktivitet, välbefinnande och gemenskap.

I regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering betonas den enorma betydelse som frivillig- och talkoarbetet i idrottsföreningarna har. Enligt regeringsprogrammet ska regeringen trygga frivilligarbetet inom motion och idrott genom att säkerställa att onödig byråkrati inte utgör ett hinder för föreningarnas och organisationernas verksamhet eller för ordnandet av evenemang. Regeringen har enligt sitt program åtagit sig att avveckla onödig reglering och underlätta den administrativa bördan.

Regeringen antog ett principbeslut om strategin för civilsamhällesorganisationer i juni 2024. Strategin grundar sig på regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering, enligt vilket bland annat överflödig reglering av organisations- och frivilligverksamhet ska luckras upp. Genomförandet av strategin för civilsamhällesorganisationer ligger på flera ministeriers ansvar i statsrådet.

I juni 2025 publicerade justitieministeriet en utredningspersons rapport om utvecklingen av regleringen av organisations- och frivilligverksamhet som en del av genomförandet av strategin för civilsamhällesorganisationer. Enligt utredningen begränsar den nuvarande lagstiftningen inte organisations- och frivilligverksamheten och utgör inte heller några tydliga hinder mot medborgarmedverkan. Organisations- och frivilligverksamheten regleras i regel genom allmän lagstiftning, och inga bestämmelser har upprättats särskilt för organisations- och frivilligverksamheten. Denna verksamhet omfattar inga lagstadgade uppgifter, som kan minskas för att avveckla

normer. Utifrån utredningen finns det utrymme för utveckling i fråga om myndigheternas verksamhetssätt och tolkningar. Gällande detta presenterade utredningspersonen förslag och rekommendationer, och utvärderingen av dessa fortsätter som tjänsteuppdrag. Förslagen och rekommendationerna hänför sig till bland annat organisationernas medelanskaffning, ekonomi och beskattning samt tillstånds- och anmälningsskyldigheter vid arrangemang av evenemang och tillställningar. Vissa av förslagen gäller tydliga och enhetliga verksamhetsanvisningar som ska ges till myndigheterna.

Det är bra att notera att förvaltningen påverkar civilsamhällesorganisationernas verksamhetsmöjligheter på många sätt. Till dessa metoder hör exempelvis reglering som främjar verksamheten, möjlighet att delta i beslutsfattande och statsunderstöd. I oktober 2025 publicerades rapporten ”Översyn av statsunderstödsförfarandena: Förslag till statsbidragsmyndigheterna” som hänför sig till strategin för civilsamhällesorganisationer. Även förslagen i denna rapport utvärderas vid ministerierna.

Vid undervisnings- och kulturministeriet genomfördes våren 2025 en ändring av statsrådets förordning om främjande av idrott, och ändringen möjliggör att fleråriga statsunderstöd (allmänt understöd) tilldelas organisationer som främjar motion och idrott. En ansökan om allmänt stöd inleddes 28 oktober 2025 som ett försök, där organisationer som främjar motion och idrott har möjlighet att ansöka om tvåårigt understöd med ett riksdagsvillkor (= anslaget för understöden ingår i den budget för respektive år som godkänns av riksdagen). Detta är ett svar på idrottsorganisationernas mångåriga önskan om fleråriga statsunderstöd. Syftet är att minska byråkratin i organisationernas förvaltning och att öka långsiktigheten och förutsägbarheten i verksamheten.

Våren 2024 anordnade idrotts- och ungdomsminister Sandra Bergqvist ett rundabordssamtal kring temat ”Mindre byråkrati, mer medborgarverksamhet” för idrottsföreningar och organisationer som främjar motion och idrott. Avsikten är att de förslag för att minska byråkratin sammanställda som resultat av diskussionerna ska främjas och gås igenom tillsammans med olika ministerier och andra aktörer. Målet är att skrivningen i regeringsprogrammet om att avveckla byråkratin för frivilligarbete inom motion och idrott ska genomföras i gott samarbete med idrottsorganisationerna.

Helsingfors 13.11.2025

Idrotts- och ungdomsminister Mika Poutala